

Datum van inontvangstneming : 27/11/2020

Zaak C-505/20**Samenvatting van het verzoek om een prejudiciële beslissing overeenkomstig artikel 98, lid 1, van het Reglement voor de procesvoering van het Hof van Justitie****Datum van indiening:**

8 oktober 2020

Verwijzende rechter:

Spetsializiran nakazatelen sad (Bulgarije)

Datum van de verwijzingsbeslissing:

8 oktober 2020

Verzoekers:

RR

JG

Voorwerp van het hoofdgeding

Door derden gedurende de gerechtelijke fase van de strafprocedure ingediend verzoek tot afgifte van voorwerpen die als bewijsmiddel in de procedure in beslag zijn genomen

Voorwerp en rechtsgrondslag van de verwijzing

Uitlegging van artikel 4, lid 1, juncto artikel 2, punt 3, en artikel 8 van richtlijn 2014/42/EU, en van artikel 17 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie.

De verwijzing berust op artikel 267 VWEU.

Prejudiciële vragen

Verzet artikel 8 van richtlijn 2014/42 zich tegen een nationale wet op grond waarvan de betrokkene, na de bevrozing van voorwerpen die als vermoedelijk hulpmiddel of als opbrengst uit het strafbare feit in beslag zijn genomen,

gedurende de gerechtelijke fase van de strafprocedure niet het recht heeft om bij de rechter een verzoek tot afgifte van deze voorwerpen in te dienen?

Is een nationale wet, op grond waarvan de confiscatie van een „hulpmiddel” niet is toegestaan met betrekking tot een goed dat eigendom is van een niet bij het strafbare feit betrokken derde, maar dat door de derde aan de beklaagde voor duurzaam gebruik ter beschikking is gesteld op een wijze dat in de interne verhouding nu juist de beklaagde de eigendomsrechten uitoefent, verenigbaar met artikel 4, lid 1, juncto artikel 2, punt 3, van richtlijn 2014/42 en artikel 17 van het Handvest?

Bij een ontkennend antwoord op de vraag: formuleert artikel 8, lid 6, tweede zin, en lid 7, van richtlijn 2014/42 een verplichting om de nationale wet aldus uit te leggen dat het een derde wiens voorwerpen zijn bevroren en als hulpmiddel kunnen worden geconfisqueerd, de mogelijkheid moet hebben deel te nemen aan de procedure die kan leiden tot een confiscatie, en een confiscatiebevel in rechte te betwisten?

Aangevoerde Unierechtelijke bepalingen en rechtspraak

Richtlijn 2014/42/EU van het Europees Parlement en de Raad van 3 april 2014 betreffende de bevroering en confiscatie van hulpmiddelen en opbrengsten van misdrijven in de Europese Unie (PB 2014, L 127, blz. 39), in het bijzonder artikel 2, punt 3, artikel 4, lid 1, en artikel 8, lid 6, tweede zin, en lid 7

Handvest van de grondrechten van de Europese Unie, in het bijzonder artikel 17

Aangevoerde nationale bepalingen

Nakazatelno-protsesualen kodeks (wetboek van strafvordering, Bulgarije, hierna: NPK), in het bijzonder artikel 111, artikel 301, lid 1, punt 11, artikel 306, lid 1, punt 4, en artikel 412, lid 1

Nakazatelen kodeks (wetboek van strafrecht, Bulgarije, hierna: NK), artikel 53

Korte weergave van de feiten en de procedure

- 1 Bij de verwijzende rechter is door niet bij de procedure betrokken derden een verzoek ingediend tot afgifte van hun in het kader van de opsporingsprocedure in beslag genomen voorwerpen. RR heeft een verzoek ingediend tot afgifte van een personenauto van het type Audi A6, JG een verzoek om afgifte van twee telefoons en een geldbedrag.
- 2 Op 15 januari 2019 heeft de politie een personenauto van het type Audi A6, bestuurd door WE, aangehouden voor controle. Bijrijdster was RR, eigenaresse van de auto. In het voertuig werd een grote hoeveelheid verdovende middelen,

bijna 5 kilogram marihuana en ongeveer 200 gram cocaïne, aangetroffen. De personenauto werd in beslag genomen, beide personen werden formeel in staat van beschuldiging gesteld. Beiden verklaarden eensluidend dat RR niet van de verdovende middelen op de hoogte was. Zij verklaarden dat zij samenwoonden als waren zij getrouwd, dat zij een gezamenlijk kind hadden en dat, hoewel RR eigenaresse van de auto was, deze in werkelijkheid uitsluitend door WE werd gebruikt.

- 3 Op een niet nader vastgesteld tijdstip is het verzoek van RR tot afgifte van de in beslag genomen auto ingediend, dat op 30 april 2019 door het openbaar ministerie is getoetst en afgewezen. RR is niet in rechte opgekomen tegen deze afwijzing.
- 4 Op 17 januari 2020 heeft het openbaar ministerie de strafprocedure tegen RR beëindigd met het argument dat zij niet bij het vervoer van de verdovende middelen betrokken is geweest. Het openbaar ministerie was van mening dat de personenauto feitelijk alleen door WE werd gebruikt en dat alleen hij, zonder medeweten van RR, de verdovende middelen had vervoerd.
- 5 De personenauto bleef als bewijsmiddel in de procedure in beslag genomen.
- 6 In het kader van een strafprocedure tegen een georganiseerde bende wegens de verspreiding van verdovende middelen werd op 3 augustus 2019 bij rechterlijk besluit de doorzoeking van de woning van JG bevolen. Deze doorzoeking werd op 7 augustus 2019 uitgevoerd. Hierbij werden twee telefoons en een geldbedrag van 5 700 Bulgaarse lev (BGN) (ongeveer 2 900 EUR) en 295 EUR gevonden en in beslag genomen.
- 7 JG werd daarna niet in staat van beschuldiging gesteld. Hij werd ook niet als getuige gehoord.
- 8 Op 4 september 2019 heeft JG verzocht om afgifte van de in beslag genomen goederen. Hij overlegde bewijzen waarmee hij de rechtmatige herkomst van het geldbedrag kon aantonen. Op 20 september 2019 heeft het openbaar ministerie de afgifte geweigerd met het argument dat de telefoons binnen korte termijn door deskundigen zouden worden uitgelezen. JG is tegen de afwijzing van zijn verzoek opgekomen en heeft zich hierbij beroepen op de rechtmatige herkomst van het geldbedrag. De rechter heeft de weigering van de afgifte op 18 oktober 2019 bekrachtigd.
- 9 Vervolgens zijn op 19 januari 2020 de telefoons door deskundigen uitgelezen, waarna het openbaar ministerie tot de conclusie kwam dat JG niet bij de strafbare feiten betrokken was geweest. Hij werd niet als getuige gehoord.
- 10 De telefoons en het geld bleven als bewijsmiddel in de procedure in beslag genomen.
- 11 Er is een tenlastelegging opgesteld die op 28 augustus 2020 bij de rechter ter behandeling in de hoofdzaak is ingediend. Noch JG noch RR werd in staat van

beschuldiging gesteld. Hun namen komen in de tenlastelegging niet voor. WE werd ervan beschuldigd dat hij in de personenauto van het merk Audi de daarin gevonden verdovende middelen had opgeslagen met het oogmerk deze te verspreiden.

- 12 Op 28 augustus 2020 heeft RR een verzoek tot afgifte van de auto ingediend. Als argument voerde zij aan dat zij deze nodig had ten behoeve van haar kind.
- 13 Op 17 september 2020 heeft JG een verzoek tot afgifte van het geldbedrag en de twee telefoons ingediend. Hierbij voerde hij aan dat deze niet in verband stonden met het voorwerp van de procedure, en wees op de rechtmatige herkomst ervan.

Voornaamste argumenten van partijen in het hoofdgeding

- 14 Het openbaar ministerie verklaart dat de nationale wetgeving niet voorziet in een dergelijke procedurele regeling voor de afgifte van deze voorwerpen. Om die reden zou het gelasten van de afgifte ervan schending van de procedureregels vormen. Deze is naar de opvatting van het openbaar ministerie evenwel niet van wezenlijk belang. Het stemt daarom in met de afgifte van de voorwerpen aan JG (twee telefoons en geld), maar niet met de afgifte van de auto aan RR.
- 15 De meerderheid van de verdedigers van de beklaagden (dit zijn er 41 in totaal) geeft geen verklaring af. Een deel is het eens met de afgifte van deze voorwerpen. Sommigen wijzen er evenwel op dat er geen wettelijke regeling is op grond waarvan het verzoek moet worden ingewilligd.
- 16 Voor de betrokkenen is alleen de advocaat van RR verschenen. Hij voert aan dat zij vasthoudt aan haar verzoek tot afgifte, hoewel de wet niet voorziet in een procedurele regeling voor de afgifte van haar auto. Als reden voert hij aan dat zij er niet van op de hoogte was dat daarmee verdovende middelen werden vervoerd.

Korte weergave van de motivering van de verwijzing

Nationale regeling

- 17 Indien voorwerpen als bewijsmiddel in beslag worden genomen, blijven deze onder de feitelijke zeggenschap van de autoriteiten die bevoegd zijn voor de strafvervolgning. De voorwerpen worden door deze autoriteiten niet alleen bewaard als bewijsmiddel, maar ook als voorwerpen die kunnen worden geconfisqueerd. Deze voorwerpen zijn in de zin van artikel 2, punt 5, van richtlijn 2014/42 „bevroren”.
- 18 In de opsporingsprocedure beschikt de betrokkene (eigenaar of een andere persoon die een juridisch belang heeft) over een rechtsmiddel ter verzekering van haar rechten. De eigenaar kan bij het openbaar ministerie verzoeken om afgifte van de in beslag genomen voorwerpen. Het openbaar ministerie stemt in met dit

verzoek, als het ervan uitgaat dat het niet nodig is deze voorwerpen te bewaren en deze niet op onrechtmatige wijze zijn verkregen. De rechtspraak heeft nieuwe redenen voor het afwijzen van de afgifte geformuleerd, te weten de mogelijkheid om deze goederen als voorwerp van het feit, hulpmiddel of opbrengst van het strafbare feit te confisqueren. De betrokkene is door een aanvullende voorziening in rechte beschermd tegen de afwijzing van de afgifte door het openbaar ministerie; zij kan immers beroep instellen bij de rechter. De beslissing van de rechter is onherroepelijk.

- 19 In de gerechtelijke fase van de procedure staat voor de betrokkene geen beroep open om zijn rechten te verzekeren. Hij kan van de rechter die over de tenlastelegging beslist geen beslissing eisen over de afgifte van de in beslag genomen voorwerpen. Bij de strafrechtelijke uitspraak (de beslissing ten gronde over de schuld en de straf) moet de rechter ambtshalve ook beslissen over de bewijsmiddelen. Als de rechter bepaalt dat deze voorwerpen aan de betrokkene dienen te worden afgegeven, wordt pas overgegaan tot afgifte wanneer het strafvonnis in zijn geheel onherroepelijk is geworden. Indien de rechter verzuimt om, in het kader van het strafvonnis, hierover te beslissen, kan de betrokkene verzoeken om een afzonderlijke beslissing. In dat geval doet de rechter afzonderlijk uitspraak.
- 20 De wet voorziet in de confiscatie van het hulpmiddel ten behoeve van de staat. Hulpmiddelen worden gedefinieerd als goederen die zijn gebruikt om het feit te plegen. In het bijzonder de personenauto die werd gebruikt om de verdovende middelen mee te vervoeren is een dergelijk hulpmiddel. De hulpmiddelen worden alleen geconfisqueerd, als zij „toebehoren” aan de beklaagde die schuldig is bevonden. Volgens de rechtspraak betekent de uitdrukking „aan de schuldige toebehoren”, welke strikt wordt uitgelegd, dat het voorwerp eigendom is van de voor schuldig bevonden persoon. Bijgevolg kan, met het oog op de feiten in het hoofdgeding, als de beklaagde niet de eigenaar is van de door hem voor het vervoer van de verdovende middelen gebruikte personenauto, deze personenauto niet worden geconfisqueerd. De personenauto dient te worden afgegeven aan de eigenaar.
- 21 Het nationale recht staat niet toe dat een hulpmiddel wordt geconfisqueerd dat geen eigendom is van de schuldig bevonden beklaagde. Om die reden beschikt alleen de beklaagde wiens hulpmiddel wordt geconfisqueerd, over een rechtsmiddel ter verzekering van zijn rechten, en wel in het kader van de hem als beklaagde in het algemeen toekomstende voorzieningen in rechte.
- 22 Aangezien de confiscatie van een als hulpmiddel gebruikt voorwerp dat eigendom is van een derde, niet is toegestaan, voorziet de nationale wetgeving niet in voorzieningen in rechte ter bescherming van deze derde, noch in een deelneming aan de procedure voorafgaand aan het confiscatiebevel noch in een rechtsmiddel tegen het confiscatiebevel. Dergelijke beschermende rechtsmiddelen bestaan evenmin voor de enkele gevallen waarin de confiscatie van een aan een derde toebehorend voorwerp is toegestaan.

- 23 Is een persoon niet schuldig aan het plegen van een feit, maar heeft hij een bepaalde relatie met de beklaagde, op grond waarvan hij voor de schadelijke gevolgen van het feit verantwoordelijk is, kan deze persoon deelnemen aan de gerechtelijke fase van de procedure als civielrechtelijke medegedaagde. Zo kan hij hieraan onbepaald deelnemen, waarbij de wet hem alle juridische mogelijkheden toekent om zijn rechten volledig te verzekeren. Volgens de wet kan alleen die persoon civielrechtelijke medegedaagde zijn tegen wie de gelaedeerde een civielrechtelijke vordering heeft ingesteld. Tot dusver werd deze bepaling in de rechtspraak niet toegepast op derden die eigenaar zijn van een voorwerp dat als hulpmiddel zou kunnen worden geconfisqueerd.
- 24 Gezien het bovenstaande zou een ruimere uitlegging kunnen leiden tot de aanname dat ook iedere persoon die mogelijk met zijn vermogen aansprakelijk is jegens de staat voor de gevolgen van het door de beklaagde gepleegde strafbare feit, als civielrechtelijke medegedaagde kan deelnemen aan de procedure. In het bijzonder in het geval dat de confiscatie is toegestaan van een goed, dat eigendom is van een bepaalde persoon en door de beklaagde als hulpmiddel is gebruikt, en deze confiscatie het gevolg is van een bijzondere relatie tussen hen [de derde en de beklaagde] ten aanzien van dit goed, zou hiertegen beroep moeten openstaan voor de derde ter verzekering van zijn rechten. De mogelijkheid om een goed te confisqueren kan als grondslag dienen om de betrokkene de status van een „civielrechtelijke medegedaagde” toe te kennen, waardoor hij beschikt over het geheel van voorzieningen in rechte ter verzekering van zijn rechten.

Ontvankelijkheid van de vragen

- 25 Het hoofdgeding betreft strafbare feiten in verband met de georganiseerde criminaliteit en drugshandel, waardoor in casu richtlijn 2014/42 op grond van artikel 3, onder g) en h), van toepassing is.
- 26 Artikel 7 juncto artikel 2, punt 5, van richtlijn 2014/42 biedt de lidstaten de mogelijkheid om in hun nationale wetgeving de geschikte maatregelen voor de bevrozing van voorwerpen met het oog op een eventuele latere confiscatie te nemen. De nationale regeling voor de inbeslagneming van bepaalde goederen na de doorzoeking en inbeslagneming is een dergelijke bevrozing, omdat de in beslag genomen goederen onder de zeggenschap van de autoriteiten blijven die belast zijn met de uitvoering van de strafprocedure („tijdelijk aanvaarden van zeggenschap over voorwerpen” overeenkomstig artikel 2, punt [5], van de richtlijn), met inbegrip van het doel van de confiscatie bij de uitspraak ten gronde.

Toelichting op de eerste vraag

- 27 De eigenaren van in het kader van de procedure in beslag genomen goederen worden door deze inbeslagneming getroffen, aangezien zij deze voor een langere periode niet kunnen gebruiken. Om die reden zouden ook jegens hen de in artikel 8, leden 1 en 4, van de richtlijn opgenomen garanties moeten gelden, namelijk dat is voorzien in een juridische mogelijkheid om de afgifte te vorderen

respectievelijk zich tot de rechter te wenden, alsmede de in artikel 8, lid 3, opgenomen garantie, namelijk dat de beslissing tot bevrozing wordt opgeheven als de confiscatie rechtens niet toelaatbaar is.

- 28 Het nationale recht verleent de betrokkenen dit recht evenwel alleen in het kader van de opsporingsprocedure. In het kader van deze procedure kunnen zij zich eerst wenden tot het openbaar ministerie dat verantwoordelijk is voor het strafrechtelijk onderzoek, en daarna bij de rechter opkomen tegen de afwijzing van de afgifte. Volgens de nationale bepalingen bestaat dit recht van de betrokkenen niet in de gerechtelijke fase van de procedure. In dit geval kunnen zij bij de rechter geen verzoek tot afgifte van de in beslag genomen goederen indienen. Zij moeten de rechterlijke beslissing ten gronde afwachten waarin de rechter ambtshalve tevens beslist over de afgifte van de goederen, en moeten, indien de rechter dit nalaat, een concreet verzoek om een afzonderlijke beslissing indienen. Zelfs als de rechter in hun voordeel beslist, moeten zij steeds wachten totdat de uitspraak onherroepelijk is geworden, voordat zij de goederen daadwerkelijk kunnen ontvangen. Dikwijls duurt dit enkele jaren.
- 29 Om die reden rijst de vraag of het in overeenstemming is met artikel 8, leden 1 en 4, van de richtlijn, dat de door de inbeslagneming getroffen personen niet beschikken over voorzieningen in rechte ter verzekering van hun rechten in de gerechtelijke fase van de strafprocedure. Daarnaast rijst de vraag of de bescherming die zij na de gerechtelijke procedure ontvangen, voldoende effectief is. Deze bescherming wordt pas geboden na afloop van de gerechtelijke procedure, aangezien pas na de onherroepelijke beslissing over de schuld en de straf de in beslag genomen voorwerpen kunnen worden afgegeven.
- 30 Verder rijst de vraag of deze nationale regeling verenigbaar is met artikel 8, lid 3, van de richtlijn, aangezien de bevrozing van voorwerpen doorwerkt, ook als onomstotelijk vaststaat dat een aansluitende confiscatie niet toelaatbaar is. Deze onomstotelijke vaststelling kan voortvloeien uit de aard van de tenlastelegging, als daarin niet wordt gesteld dat de goederen hulpmiddelen of opbrengsten van het strafbare feit zijn. Dit kan ook onomstotelijk blijken uit de rechterlijke uitspraak op grond waarvan de goederen aan de betrokkene moeten worden afgegeven. Alleen omdat afzonderlijk is opgekomen tegen andere deelaspecten (bijvoorbeeld de schuld of de straf), wordt deze afgifte feitelijk uitgesteld totdat de beslissing over deze andere aspecten onherroepelijk is geworden.

Doelmatigheid van het antwoord op de eerste vraag.

- 31 Concreet zijn in het geval van JG twee telefoons en een geldbedrag in beslag genomen (en derhalve bevroren met als doel een mogelijke confiscatie); de telefoons als vermoedelijke hulpmiddelen en het geldbedrag als vermoedelijke opbrengst van het strafbare feit. Later werd hij evenwel niet in staat van beschuldiging gesteld. Het openbaar ministerie stelt niet dat de goederen van JG in enige relatie staan tot strafbare feiten van derden. Bijgevolg zijn zij in beslag genomen goederen (geld en twee telefoons) met inachtneming van de

tenlastelegging noch hulpmiddel noch opbrengst van een strafbaar feit. Op grond daarvan staat onomstotelijk vast dat deze aan hem dienen te worden afgegeven. Op basis van het antwoord van het Hof van Justitie zal de verwijzende rechter onmiddellijk kunnen beslissen over de afgifte, terwijl deze afgifte bij toepassing van het nationale recht pas over enkele jaren zou plaatsvinden.

- 32 Wat RR betreft, werd haar auto, zoals blijkt uit de tenlastelegging, gebruikt als hulpmiddel bij het plegen van het strafbare feit. Daarom is de confiscatie in beginsel mogelijk. Deze mogelijkheid is voorwerp van de tweede vraag.

Toelichting op de tweede vraag

- 33 Met deze vraag wordt beoogd te laten vaststellen of het rechtmatig is dat het nationale recht de confiscatie van het „hulpmiddel” overeenkomstig artikel 4, lid 1, juncto artikel 2, punt 3, van de richtlijn afhankelijk stelt van het eigendomsrecht van de beklaagde op dit hulpmiddel. Dienovereenkomstig is een dergelijke confiscatie zonder eigendomsrecht niet toegestaan, ongeacht wat de relatie is tussen de eigenaar en de beklaagde ten aanzien van het goed dat het hulpmiddel is.
- 34 In het geval dat de ten laste gelegde feiten worden bewezen, is deze personenauto gebruikt als hulpmiddel bij het plegen van het strafbare feit. Het is de vraag welke betekenis het recht van eigendom op het hulpmiddel heeft voor de beoordeling of (bij een eventuele veroordeling) het hulpmiddel kan worden geconfisqueerd.
- 35 In het bijzonder vereist artikel 4, lid 1, van de richtlijn de confiscatie van het hulpmiddel, zonder duidelijk te maken of deze confiscatie moet plaatsvinden als het hulpmiddel eigendom van een derde is.
- 36 Het nationale recht dat uitvoering dient te geven aan deze bepaling, gaat uit van de veronderstelling dat alleen een goed dat eigendom is van de beklaagde als hulpmiddel kan worden geconfisqueerd. Bijgevolg formuleert het nationale recht een aanvullende voorwaarde voor deze confiscatie die in de richtlijn niet wordt vermeld.
- 37 De verwijzende rechter twijfelt er niet aan dat een dergelijke aanvullende voorwaarde moet worden toegepast ter verzekering van de rechten van derden die te goeder trouw zijn. In het bijzonder mag een goed niet worden geconfisqueerd als het als hulpmiddel werd gebruikt, maar een niet aan de beklaagde toebehorend goed is waarvan hij slechts incidenteel gebruik heeft gemaakt. Vanuit dit oogpunt bezien gaat [de rechter] ervan uit dat de nationale voorwaarde dat het hulpmiddel aan de beklaagde „toebehoort”, verenigbaar is met het Unierecht, omdat deze een niet alleen toelaatbare, maar ook nodige afwijking van het bepaalde in artikel 4, lid 1, van de richtlijn bevat.
- 38 Desondanks vraagt de rechter zich af of de regelingen van de richtlijn niet ongeldig worden, als het begrip „toebehoren” alleen in de zin van een eigendomsrecht wordt opgevat. Daarom stelt hij de vraag of deze strikte

uitlegging van de nationale wet in overeenstemming is met artikel 4, lid 1, van de richtlijn.

- 39 In de tweede plaats stelt de verwijzende rechter de vraag of een ruimere uitlegging van het nationale begrip „toebehoren” verenigbaar zou zijn met het Unierecht. Op grond daarvan zou dit ook voor een hulpmiddel kunnen gelden dat weliswaar eigendom is van een derde, maar waarover de beklaagde aldus kan beschikken dat dit gelijkgesteld kan worden met het eigendomsrecht. Meer concreet rijst de vraag of de confiscatie met name dan zou worden belemmerd wanneer het hulpmiddel aan een derde toebehoort die het goed voor duurzaam gebruik aan de beklaagde ter beschikking heeft gesteld op een wijze waardoor in de interne verhouding de rechten uit de eigendom in werkelijkheid juist aan de beklaagde toekomen (in het Bulgaars letterlijk „toebehoren”).
- 40 Zou er onder deze omstandigheden sprake zijn van een schending van artikel 17 van het Handvest, omdat de eigenaar het goed reeds vóór de confiscatie vrijwillig heeft afgestaan aan de beklaagde voor feitelijk gebruik?
- 41 In het omgekeerde geval, als het vereiste „aan de schuldige toebehoren” strikt wordt uitgelegd, zou er sprake zijn van een schending van de richtlijn. Bij een eventuele veroordeling zou het hulpmiddel, de personenauto, aan RR worden afgegeven en zou zij het mogelijk, gezien hun interne verhouding, weer aan WE ter beschikking stellen. Dit zou in strijd zijn met overweging 30, die in de weg staat aan juridische procedures welke tot gevolg hebben dat veroordeelden de voorwerpen die hulpmiddelen waren, maar niet zijn geconfisqueerd, blijven gebruiken.
- 42 Er zij nog eens op gewezen dat RR niet heeft deelgenomen aan de strafbare feiten en een derde te goeder trouw is. Volgens het nationale recht moet de verwijzende rechter, in het geval van een beslissing ten nadele van RR, de feiten overnemen in de vorm zoals deze in de beschikking van het openbaar ministerie inzake de beëindiging van de tegen haar ingestelde strafprocedure zijn vastgesteld. Om die reden is er sprake van een formele procedurele belemmering voor de vaststelling van een bijdrage aan het gepleegde feit en voor een op deze grond gebaseerde confiscatie van haar personenauto.

Toelichting op de derde vraag

- 43 Als het Hof van Justitie van de Europese Unie de tweede vraag aldus beantwoordt dat het mogelijk is de personenauto die eigendom is van RR, als hulpmiddel te confisqueren, rijst de vraag welke rechtsmiddelen zij heeft. In het bijzonder is het de vraag of de verwijzende rechter haar de mogelijkheid moet bieden om deel te nemen aan de strafprocedure in het kader waarvan wordt onderzocht of WE haar personenauto als hulpmiddel heeft gebruikt en of haar relatie tot WE met betrekking tot de personenauto een confiscatie toelaat, ondanks dat zij eigenaar is van de personenauto. Deze procedure kan middels een beslissing ten gronde over de confiscatie van deze auto worden beëindigd.

- 44 De nationale wetgeving voorziet niet in een dergelijke mogelijkheid – vooral omdat het niet mogelijk is om een goed dat niet toebehoort aan de beklaagde, als hulpmiddel te confisqueren.
- 45 Om die reden stelt de verwijzende rechter de derde vraag om te vernemen of hij verplicht is de nationale wet aldus uit te leggen dat hij een dergelijk rechtsmiddel ter beschikking moet stellen. Dit is mogelijk door het nationale rechtsinstituut van de „civielrechtelijke medegedaagde” ruimer uit te leggen en dit uit te breiden tot personen die in verband met een strafbaar feit op grond van een bepaalde band tussen hun voorwerpen en de beklaagde civielrechtelijk aansprakelijk zijn.
- 46 Hiervoor is allereerst vereist dat het Hof van Justitie van de Europese Unie verduidelijkt of derden de bescherming van artikel 8 van de richtlijn genieten, als een goed dat hun eigendom is, is bevroren en mogelijk als hulpmiddel kan worden geconfisqueerd.
- 47 Daarna dient de omvang van deze bescherming te worden bepaald. Het staat onomstotelijk vast dat de betrokkene het recht heeft het confiscatiebevel te betwisten, mocht een dergelijk bevel zijn afgegeven – zie artikel 8, lid 6, tweede zin, van de richtlijn.
- 48 Gezien het bovenstaande rijst de vraag of deze persoon het recht heeft om op een eerder tijdstip, voorafgaand aan het bevel, persoonlijk deel te nemen. Enerzijds voorziet artikel 8, lid 6, in de mededeling van het reeds afgegeven confiscatiebevel. Hieruit kan worden afgeleid dat derden die door een confiscatiebevel worden getroffen, pas na het afgeven van een dergelijk bevel bij de procedure kunnen worden betrokken, in het geval dat zij dit bevel betwisten.
- 49 Anderzijds heeft de betrokken persoon volgens de bewoordingen van artikel 8, lid 7, van de richtlijn recht op toegang tot een advocaat tijdens de gehele confiscatieprocedure betreffende het bepalen van de hulpmiddelen. Dit doet het vermoeden rijzen dat de verwijzende rechter RR reeds bij het begin van de procedure op de hoogte moet stellen opdat zij haar rechten volledig, mede door de inschakeling van een advocaat, kan verzekeren.